

SVENLJUNGA
KOMMUN

plan

Tillsynsplan för miljö- och hälsoskydd 2023-2025

Beslutat av	Interna myndighetsnämnden
Beslutandedatum	2023-03-01
Ansvarig	Miljö- och byggchef
Revideras	Vid behov
Följas upp	Årligen

Innehållsförteckning

Inledning	3
Beskrivning av tillsynsuppdraget	3
Tillsynsansvaret.....	3
Styrande dokument	4
Samverkan.....	5
Tillsynsplan för övrig tid.....	6
Beskrivning av området	6
Analys av resursbehovet den närmaste treårsperioden.....	6
Tillsynsplanering för varje verksamhetsområde.....	7
Miljöskydd.....	7
Förorenade områden	9
Hälsoskydd	11
Små avlopp.....	13
Naturvård och skyddade områden	14
Samverkan med Bollebygd.....	14

Inledning

För att möjliggöra en god och korrekt myndighetsutövning har kommunfullmäktige och kommunstyrelsen ansvar för att se till att Interna myndighetsnämnden (nedan kallad nämnden) har tillräckliga resurser för att systematiskt kunna genomföra sitt uppdrag. Ett underlagsmaterial för detta är "Behovsutredning för miljö- och hälsoskydd i Svenljunga kommun 2023-2025".

Enligt miljötillsynsförordningen ska det hos tillsynsmyndigheten finnas en utredning om tillsynsbehovet för tillsynsmyndighetens hela ansvarsområde enligt miljöbalken. I Svenljunga kommun är nämnden tillsynsmyndighet enligt miljöbalken. Utredningen ska omfatta kommande treårsperiod och ses över vid behov, dock minst en gång per år. Det ska föras register över de verksamheter som behöver återkommande tillsyn. Baserat på utredningen och registret ska den ansvariga nämnden inför varje verksamhetsår göra en tillsynsplan.

Tillsynsplanen avser 2023 till 2025. Det första året är preciserat och för de övriga anges en översiktlig bedömning av kända förändringar. För en stor del av myndighetsarbetet är det svårt att uppskatta behovet för respektive år. Många delar är händelsestyrda, såsom ansökningar, anmälningar, klagomål och remisser, där antalet inkommande ärenden kan variera från år till år. För andra delar beror planeringen till stor del på ambitionsnivån och när något ska vara genomfört. Några exempel på detta är klimatarbetet och förorenade område. Det kan även tillkomma krav från andra myndigheter som inte varit kända sedan tidigare eller som påkallar skyndsamt uppmärksamhet av något slag.

Beskrivning av tillsynsuppdraget

Tillsynsansvaret

Tillsynen är en del i strävan att uppnå Sveriges nationella miljökvalitetsmål och de folkhälsopolitiska målen. Tillsynen ska ha en tydlig koppling till de globala målen i Agenda 2030, de nationella, regionala och lokala miljömålen.

Som tillsynsmyndighet ska den ansvariga nämnden, på eget initiativ eller efter anmälan, i nödvändig utsträckning, kontrollera att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken följs. Vid brister ska den ansvariga nämnden vidta de åtgärder som behövs för att lagstiftningen ska följas.

Myndigheten ska också vara kommunens sakkunniga i miljö- och hälsoskyddsfrågor och naturvård, som inte rör ren myndighetsutövning exempelvis gällande bygglov samt detalj- och översiktsplaner.

Styrande dokument

Nämndens verksamhet styrs till övervägande del av lagstiftning, nationella dokument och mål men även lokala dokument och mål. Nedan är beskrivet kort om respektive område.

Lagstiftning

De lagar som främst styr nämndens arbete är: Miljöbalken, Smittskyddslagen, Strålskyddslagen, Lagen om tobak och liknande produkter samt EG-lagstiftning, förordningar och föreskrifter kopplade till lagarna.

Nämndens arbete måste även förhålla sig till bland annat: Kommunallagen, Förvaltningslagen, Viteslagen, Offentlighets- och sekretesslagen och Dataskyddsförordningen GDPR (The General Data Protection Regulation).

Nationella dokument och mål

Riksdagen har fastställt nationella miljö kvalitetsmål. Målen ska vara styrande och vägledande för miljöarbetet i Sverige och vara uppnådda inom en generation. De ska också vara vägledande för hur de allmänna bestämmelserna i Miljöbalken ska tolkas.

De globala målen för hållbar utveckling inom Agenda 2030 antogs 2015. Regeringen beslutade 2018 om en handlingsplan för perioden 2018-2020 för hur arbetet med agendan kan stärkas.

En nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken har tagits fram och är ett gemensamt verktyg för att uppnå en effektiv och likvärdig tillsyn. Strategin gäller för perioden 2022-2024 och innehåller fokusområden inom sex olika arbetsområden som tillsynsmyndigheterna som kan användas som stöd för tillsynsplaneringen. Behovsutredningen visar på de fokusområden som kommunen bör arbeta med och tillsynsplanen de områden som faktiskt blir prioriterade under perioden, utifrån de förutsättningar som finns.

Regionala dokument och mål

Länsstyrelsen Västra Götalands satsning för att uppnå de nationella miljömålen; Utmaningar och för ett hållbart Västra Götaland och tillhörande åtgärdsprogram

berör behovsutredning samt tillsynsplan på så sätt att kommunen har åtagit sig 8 åtgärder varav 2 åtgärder omfattas av tillsyn. De antagna åtgärderna är "Genomföra kommunala handlingsplaner för förorenade områden" och "Förbättra inomhusmiljö inom skola och förskola".

Lokala dokument och mål

Kommunen har fastställt lokala styrdokument med utgång från Miljöbalken. Föreskrifterna påverkar verksamheter och kommuninvånare och deras efterlevnad ska kontrolleras av tillsynsmyndigheten. Det handlar om föreskrifter för kommunens vattenskyddsområden, lokala hälsoskyddsföreskrifter samt lokala styrdokument innehållande riktlinjer för tillsyn exempelvis handlingsplaner för små avlopp. Enheten har även tagit fram en intern handlingsplan för förorenad mark. Andra enheters planer som involverar tillsynsmyndigheten är VA- och avfallsplaner. Det finns ett behov av att förtydliga lokala miljömål för att bättre kunna planera miljöbalkstillsynen utifrån behov och risker.

Samverkan

För att kunna utföra uppgifterna så effektivt som möjligt kan samverkan med andra vara ett medel. Kommunen ingår i Miljösamverkan Väst, dit både Västra Götaland och Halland tillhör.

Svenljunga har tillsammans med övriga kommuner i Sjuhärad ingått samverkan genom avtal angående tillsynen inom miljöbalkens område. I och med detta finns det möjlighet att kommunernas resurser kan användas mer effektivt.

Miljösamverkan

Miljösamverkan Västra Götaland är ett samarbete mellan länsstyrelsen, de tre kommunalförbunden Skaraborg, Fyrbodalen och Boråsregionen/Sjuhärad och de kommunalförbundens kommuner samt kommunerna i Göteborgsregionen. Miljösamverkan Halland är ett samarbete mellan länets kommuner och länsstyrelsen. Miljösamverkan Västra Götaland och Miljösamverkan Halland har slagits samman och heter numera Miljösamverkan Väst (nedan kallad Miljösamverkan). Länet har samverkat tätt sedan 2014 med bland annat verksamhetsplanering, Mötesplats Goda exempel och chefssamverkan.

Det finns en gemensam vision och värdegrund, Det önskade läget, i miljösamverkan som genomsyrar allt arbete. Miljösamverkan stöttar kommunerna i arbetet som lokal myndighet. De samordnar, utvärderar och tar fram underlagsmaterial till tillsynskampanjer samt tar fram informationsmaterial och

ordnar utbildningar. Kommunerna gör samordningsvinster; dels när sakområden går igenom samtidigt i länet och dels genom stöd med underlagsmaterial, planering och utvärdering. Miljökontoren eller motsvarande på länsstyrelserna deltar med kompetens till projektgrupper som arbetar fram projekten samt deltar i projektens aktiviteter så långt som möjligt.

Sjuhäradskommunerna

Inom Sjuhäradskommunerna sker samverkan genom olika nätverk för bland annat Miljötillsyn, hälsoskyddstillsyn, lantbruk, små avlopp, strandskyddshandläggare och miljöchefer. Gemensamma utbildningar och i viss mån också projekt diskuteras och genomförs. Syftet är samsyn, erfarenhetsutbyte och ökad kompetens.

Som beskrivits ovan har kommunerna ingått ett avtal för samverkan. Samverkansavtalet kommer att fungera bäst när alla kommuner samverkar i framtagandet av behovsutredningar och tillsynsplaner. Detta för att kunna planera in kommande samarbeten mellan kommunerna.

Tillsynsplan för övrig tid

Beskrivning av området

Övrig tid, är sådan tid som inte är direkt handläggningstid men som behövs för att verksamheten ska fungera. Detta beskrivs mer utförligt i antagen behovsutredning för år 2023-2025.

Analys av resursbehovet den närmaste treårsperioden

Under 2023 kommer den tid som läggs inom kategorin Övrig tid få omprioriteras beroende på vad som sker under året. Det som måste ske först är att implementera den nya miljöbalkstaxan. Därefter finns det ett behov att blanda annat:

- Förbereda Vision för att kunna påbörja Havs- och vattenmyndighetens förslag om riskbaserad tillsyn för små avlopp, en del tid hamnar under fliken små avlopp och en del tid kan även hamna under Övrig tid.
- Samarbetet mellan Bollebygd och Svenljunga kommun ska påbörjas.

Det finns en möjlighet att arbetet med digitaliseringen kan komma att påverka övrig tid. Syftet med verksamhetsutvecklingen är att digitalisera delar av enhetens arbete exempelvis att få in ansökningar och anmälningsärenden direkt i systemet.

Tillsynsplanering för varje verksamhetsområde

I detta avsnitt redovisas tillsynsplaneringen för varje verksamhetsområde. Tillsynsplaneringen är indelad i sex övergripande verksamhetsområden: miljöskydd, förorenade områden, hälsoskydd, små avlopp, naturvård samt administration.

Tillsynsplaneringen utgår från behovsutredningen där man bedömt behovet utifrån de specifika förutsättningarna i kommunen för respektive verksamhetsområde, där följande faktorer togs hänsyn till:

- Antal tillsynsobjekt i kommunen.
- Status på mark, luft och vatten i kommunen i förhållande till uppsatta mål och åtgärdsprogram inom området.
- Uppföljning av utfört arbete (Det kan t.ex. vara något som låg med i förra årets planering som inte kunde utföras av någon anledning. Då ökar det på behovet för kommande period.).
- Mängd inkomna ärenden.
- Förändrade/nya lagar, förordningar, reglementen eller riktlinjer.
- Annan förändring i omvärlden, till exempel pandemi.

Som underlag till de uppgifterna om antal objekt och timmar finns ett beräkningsunderlag i form av en Excel fil. I beräkningsunderlaget finns även mer detaljerad information om timmar per område.

Miljöskydd

Vägledande miljö kvalitetsmål för området

Giftfri miljö, begränsad klimatpåverkan, frisk luft, skyddande ozonskikt, ingen övergödning, grundvatten av god kvalitet, god bebyggd miljö.

Tillsynsplanering 2023-2025

Styrd tid

I kommunen finns i nuläget cirka 3 verksamheter (0 B-verksamheter och 3 C-verksamheter) som nämnden har tillsynsansvaret för. Dessa har högsta prioritet och de flesta får tillsyn årligen eller vartannat år.

År 2023 får 1 verksamhet tillsyn. Här ingår granskning av inkommande rapporter exempelvis miljörapporter, köldmedier (ca x st) och cisterner.

Länsstyrelsen västra Götaland har gett ett förhandsbesked om att Moga deponin kommer att läggas över till kommunens tillsynsmyndighet under våren 2023. Detsamma gäller för Änglarps deponin som beräknas läggas över år 2024. Första tillsynen på verksamheten görs tillsammans med länsstyrelsens handläggare vid övertagandet. Därefter kommer verksamheten att klassas in utifrån sitt tillsynsbehov och under kommande år få regelbunden tillsyn. Hur tillsynsbehovet ser ut är ännu inte bestämt.

Händelsestyrd tid

Specifikt inom miljöskyddsområdet ingår i den händelsestyrda tiden bland annat handläggning av anmälan om avfall för anläggningsändamål, ansökan för att installera en värmepump samt ansökan om tillstånd eller dispens för cisterner.

Tid har avsatts i tillsynsplaneringen för en eventuell ökning av inkommande anmälningsärenden i kommunen som ett led av arbetet med den nya detaljplanen i Lockryds-området. Det kan vara anmälningar som berör "Avfall för anläggningsändamål", det vill säga placering av vegetationsmassor från området samt nya verksamheter som etablerar sig i kommunen. I beräkningsmodellen har enheten endast räknat på en mindre ökning av inkommande händelser men det kan som sagt bli ännu mer.

Behovsprioriterad tid

I kommunen finns i nuläget cirka 2 U-verksamheter, som nämnden har tillsynsansvaret för. U-verksamheterna är uppdelade i två grupper;

- U-verksamheter
- Sporadisk tillsyn miljöskydd (U-verksamheter)

Samtliga U-verksamheter har i allmänhet ett lägre tillsynsbehov än B- och C-verksamheter. Beroende på tillsynsbehov får de tillsyn 1 gång per år till vart femte år.

Tillsynsbehovet för U-verksamheterna har tagits fram genom tidigare erfarenheter av verksamheterna, utifrån tidigare inspektionsrapporter och eventuellt inkomna klagomål. En del verksamheter har aldrig haft tillsyn och prioriteras därför upp.

Enligt den Nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken är ett fokusområde dagvatten. Vilket är ett område där vi måste öka vår kunskap om hur verksamheter kontrollerar sina dagvattenanläggningar.

Tillsynen för behovsprioriterad tid finns sammanställt i tabell 1 nedan.

Tillsynsfrekvens U-verksamheter	Tillsyn 2023	Tillsyn 2024	Tillsyn 2025
Årlig tillsyn – U-verksamheter	0	0	2
Årlig tillsyn – U-verksamheter jordbruk	0	0	0
Sporadisk tillsyn – lågt tillsynsbehov	0	0	0
Sporadisk tillsyn – lågt tillsynsbehov jordbruk	0	0	0
Totalt antal verksamheter som ska få tillsyn	0	0	2

Tabell 1 Sammanställning av tillsyn på U-verksamheter.

Bortprioritering Miljöskydd

Om inget oförutsett händer kommer tillsyn ske utifrån tillsynsplaneringen och ingen bortprioritering av verksamheter kommer att göras under året.

Förorenade områden

Vägledande miljö kvalitetsmål för området

Giftfri miljö.

Tillsynsplanering 2023-2025

Styrd tid

Styrd tid förekommer inte inom förorenade områden. Tillsynsbehovet är främst behovs prioriterat och händelsestyrt.

Händelsestyrd tid

I området ingår handläggning av anmälan enligt Miljöbalken när föroreningar påträffas vid exempelvis grävarbeten och byggnationer samt vid klagomål eller tillbud. Vid klagomål och tillbud bedrivs även tillsyn och uppföljning av efterbehandlingsåtgärder/ sanering/ avhjälpandeåtgärder.

Behovsprioriterad tid

Den huvudsakliga tillsynstiden hamnar under behovsorienterad tid. Tillsynstakten styrs av det nationella miljö kvalitetsmålet för förorenade områden och mer preciserade regionala delmål.

Det nationella målet är att alla förorenade områden är åtgärdade i så stor utsträckning att de inte utgör något hot mot människors hälsa eller miljön 2050. Det vill säga de mest prioriterade områdena behöver åtgärdas. Följande regionala tilläggs mål finns inom förorenade områden och dessa har använts för att beräkna tillsynsbehovet.

År 2025 är minst 25 procent av områdena med mycket stor risk för människors hälsa eller miljön är åtgärdade.

År 2025 är minst 15 procent av områdena med stor risk för människors hälsa eller miljön är åtgärdade.

År 2050 har alla områden med mycket stor risk eller stor risk för människors hälsa eller miljön blivit åtgärdade.

Tillsyn av objekt som ännu inte har identifierats eller inventerats (branschklassats - BKL)

Svenljunga kommun har enligt länsstyrelsens register 12 objekt som måste ses över. Antalet objekt kan öka då man i miljöskyddstillsynen kan upptäcka nya områden. Enheten har inte planerat in att inventera några av de här objekten inom en femårsperiod.

När inventering sker är det utifrån en modell som kallas för MIFO 1. Genom att använda den här modellen får man fram en riskklassning av objektet. Riskklassningen är ett första steg för att avgöra vilka områden man bör gå vidare

med. Många områden kan avskrivas i ett senare utredningsskede. Motsvarande insatser kan bli aktuella även för ej identifierade objekt som aktualiseras exempelvis efter tips från allmänheten eller annan tillkommande information, som exempelvis ny information om föroreningar eller föroreningskällor.

Egeninitierad tillsyn av prioriterade förorenade områden (riskklass 1 och 2)

Inom riskklass 1 och 2 finns i dagsläget inga objekt identifierade i Svenljunga kommun.

Egeninitierad tillsyn av prioriterade förorenade områden (riskklass 3 och 4)

Idag har vi pågående ärenden för kommunens egna deponier, med riskklass 3 och 4, som fortsatt kommer att handläggas under år 2023.

Tillsyn av bidragsfinansierade objekt

Tillsyn av objekt där ansvar saknas hanteras i huvudsak som Egeninitierad tillsyn av prioriterade förorenade områden fram till dess att det står klart att ansvar saknas. Kommunen har i dagsläget inga objekt inom den här kategorin.

Bortprioritering Förorenade områden

Om inget oförutsett händer kommer tillsyn ske utifrån tillsynsplaneringen och ingen bortprioritering av verksamheter kommer att göras under året.

Hälsoskydd

Vägledande miljö kvalitetsmål för området

Giftfri miljö, Frisk luft, God bebyggd miljö, Säker strålmiljö.

Tillsynsplanering 2023-2025

Styrd tid

I kommunen finns i nuläget 1 H-verksamhet (anmälningspliktiga verksamheter) som nämnden har tillsynsansvaret för, Moga fritid/Mogahallen, som får tillsyn regelbundet vart tredje år. Verksamheten får även tillsyn utifrån lagstiftningen som styr rökfria miljöer.

Händelsestyrd tid

Händelsestyrd tid omfattar bland annat hantering av ansökningar, anmälningar, klagomål, remisser, samt rådgivning och stöd. Även tid för överklagningsärenden, miljö sanktionsavgifter och anmälan om brott enligt miljöbalken ingår i den händelsestyrda tillsynen. Specifikt inom hälsoskyddsområdet ingår bland annat handläggning av anmälan om nya lokaler och verksamheter, anmälan/klagomål om olägenhet för människors hälsa, anmälan eller ansökan utifrån lokala föreskrifter m.m. Här ingår även extra tillsyn som går utöver den normala planerade tillsynen och som har sin orsak i bristande efterlevnad av lagstiftningen.

Behovsprioriterad tid

I kommunen finns i nuläget cirka 29 UH-verksamheter, som nämnden har tillsynsansvaret för. Badplatserna, som kommunen ansvarar, ska få en gemensam tillsyn under året. Det kommer inte ske något faktiskt besök ute på plats utan det är framförallt kommunens egenkontroll på badplatserna som ska granskas, i tillsynsplanen är det angett som ett objekt och framöver är planeringen att tillsyn kan ske ute på plats, på varje badplats.

Tillsynen för behovsprioriterad tid finns sammanställt i tabell 2 nedan.

Tillsynsfrekvens UH-verksamheter	Tillsyn 2023	Tillsyn 2024	Tillsyn 2025
Tillsyn rökfria miljöer lekplatser	0	0	17
Tillsyn UH-verksamheter	1	12	1
Tillsyn rökfria miljöer på UH-verksamheter	0	0	0
Totalt antal verksamheter som ska få tillsyn	1	12	18

Tabell 2 Sammanställning tillsynsplaneringen på UH-verksamheter.

Bortprioritering hälsoskydd

Om inget oförutsett händer kommer tillsyn ske utifrån tillsynsplaneringen och ingen bortprioritering av verksamheter kommer att göras under året.

Små avlopp

Vägledande miljö kvalitetsmål för området

Ingen övergödning

Tillsynsplanering 2023-2025

Styrd tid

Styrd tid som förekommer är den tillsynen som sker på de kommunala anmälningspliktiga reningsverken vilket är 2 st C-verksamheter.

Händelsestyrd tid

Specifikt inom området för små avlopp ingår bland annat handläggning av avloppsansökningar, slamtömningsdispenser, förbud, förhandsbesked med mera. Här ingår även rådgivning vid fastighetsförsäljning och nyanläggning av avlopp. För nämnden beräknas inte många ärenden inkomma inom den här kategorin.

Behovsprioriterad tid

Kommunen har 7 kommunala reningsverk och samtliga kommer att få tillsyn under 2023.

Tillsynen för behovsprioriterad tid finns sammanställt i tabell 3 nedan.

Tillsynsfrekvens UH-verksamheter	Tillsyn 2023	Tillsyn 2024	Tillsyn 2025
Tillsyn små avlopp 26-199 pe	7	3	3
Totalt antal verksamheter som ska få tillsyn	7	3	3

Tabell 3 Sammanställning tillsynsplaneringen på UH-verksamheter.

Bortprioritering Små avlopp

Om inget oförutsett händer kommer tillsyn ske utifrån tillsynsplaneringen och ingen bortprioritering av verksamheter kommer att göras under året.

Naturvård och skyddade områden

Vägledande miljö kvalitetsmål för området

Ett rikt växt- och djurliv, Levande sjöar och vattendrag, bara naturlig försurning,
Hav i balans samt levande kust och skärgård, Myllrande våtmark, levande skogar,
Ett rikt odlingslandskap, Grundvatten av god kvalitet.

Analys av resursbehovet den närmaste treårsperioden

Styrd tid

Styrd tid förekommer inte inom området för naturvård.

Händelsestyrd tid

Specifikt inom naturvårdsområdet ingår bland annat att handlägga strandskyddsdispenser, yttra sig över förhandsbesked och bygglov samt bevaka naturvårdsfrågorna i planerings/ exploateringsarbetet.

Nämnden har avsatt tid främst för handläggning av ansökningsärenden gällande schaktningsarbeten inom vattenskyddsområden samt ett par strandskyddsdispenser. Frågor dyker också ofta upp i andra tillsyns- eller prövningsärenden som nämnden handlägger, som till exempel ansökan om bygglov, utökning av verksamheter eller påverkan av befintliga verksamheter på naturmiljön. Vid den typen av ärenden stöttar kommunbiologerna övriga handläggare.

Behovsprioriterad tid

Den behovsprioriterade tiden inom området för naturvård inbegriper tillsynen över kommunens skyddade områden, informationsinsatser och inventeringar.

I tillsynsmyndighetens register finns det 25 beviljade dispenser som samtliga har ett behov av uppföljning. Om det görs 5 per år från år 2024 kan samtliga ha fått ett tillsynsbesök inom 5 år.

Samverkan med Bollebygd

Samtal om samverkan mellan Bollebygds och Svenljungas miljö- och byggenhet har påbörjats. Syftet med samverkan mellan kommunerna är att miljöhandläggare från

respektive kommun ska utöva tillsyn på verksamheter i den andres kommun som ligger under samma förvaltning. Detta för att inte miljöhandläggare och politiker ska hamna i jäv.

För Svenljunga skulle det betyda att tillsynen på de kommunala reningsverken, vattenverken och inkomna ansöknings- och anmälningsärenden från Samhällsbyggnadsförvaltningen, exempelvis schaktningsansökan inom vattenskyddsområde, kommer att hanteras av miljöhandläggare från Bollebygds kommun. Hur mycket som kommer att läggas över från Bollebygd till Svenljunga är fortfarande oklart.

Samverkan kommer inte påverka tillsynsplaneringen under år 2023. Däremot krävs att kommunernas handläggare och övrig berörd personal samverkar och skapar bra förutsättningar inför år 2024 då tillsynen ska övertas av Bollebygd och Svenljunga tar över deras interna tillsynsplan.

När tillsynsplanen tas fram finns inga motsvarande uppgifter (tillsynsplan för intern tillsyn) från Bollebygds kommun. Vilka resurser som krävs i Svenljunga för att klara av tillsynen i Bollebygd är fortfarande inte framtaget.